

Aktywność samorządów gminnych w kreowaniu form ochrony przyrody na przykładzie województwa łódzkiego

**“Ochrona przyrody w rękach samorządów wojewódzkich”
Supraśl, 09.2017**

*Hieronim Andrzejewski
Zespół Parków Krajobrazowych
Województwa Łódzkiego
www.parkilodzkie.pl*

USTAWA

z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody.

Art. 13. 1. Poddanie pod ochronę następuje przez:

- 1) tworzenie parków narodowych,
- 2) uznawanie określonych obszarów za rezerваты przyrody,
- 3) tworzenie parków krajobrazowych,
- 4) wyznaczanie obszarów chronionego krajobrazu,
- 5) wprowadzanie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt,
- 6) wprowadzanie ochrony indywidualnej w drodze uznania za:
 - . a) pomniki przyrody,
 - . b) stanowiska dokumentacyjne,
 - . c) użytki ekologiczne,
 - . d) zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

USTAWA
z dnia 16 października 1991 r.
o ochronie przyrody.
(Dz. U. z dnia 12 grudnia 1991r.)

Art. 26. 1. Obszar chronionego krajobrazu obejmuje wyróżniające się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów. zagospodarowanie tych systemów powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.

2. Obszar chronionego krajobrazu uwzględnia się w planach zagospodarowania przestrzennego.

Art. 28. Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałe rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe, jaskinie.

Art. 29. Stanowiskami dokumentacyjnymi przyrody nieożywionej są nie wyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Art. 30. 1. Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.

2. Użytki ekologiczne uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i uwidacznia w ewidencji gruntów.

Art. 31. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.

Art. 32. Wprowadzenie form ochrony przyrody, o których mowa w art. 26 i 28—31, następuje **w drodze rozporządzenia wojewody**, które określa nazwę obszaru lub obiektu, jego położenie, w miarę potrzeb otulinę oraz ograniczenia, zakazy i nakazy przewidziane w art. 37 ust. 1.

Art. 34. **Rady gmin mogą wprowadzać formy ochrony przyrody**, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 4—6, jeżeli tych form nie wprowadziły organy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 {t.j. Minister, wojewoda, dyrektor parku narodowego}.

USTAWA

z dnia 23 stycznia 2009 r.

o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale

zadań administracji publicznej w województwie¹)

Art. 21.

W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.20)) wprowadza się następujące zmiany:

...

4) w art. 44:

a) ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. Ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje **w drodze uchwały rady gminy.**

2. Uchwała rady gminy, o której mowa w ust. 1, określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1.

3. Zniesienia formy ochrony przyrody, o której mowa w ust. 1, dokonuje rada gminy w drodze uchwały.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Projekty uchwał, o których mowa w ust. 1 i 3, wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.”;

USTAWA
z dnia 16 kwietnia 2004 r.
o ochronie przyrody.
(brzmienie aktualne)

Art. 44. 1. Ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy.

2. Uchwała rady gminy, o której mowa w ust. 1, określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1.

2a. Podejmując uchwałę w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo--krajobrazowego rada gminy uwzględnia istniejące na tym terenie obszary parków kulturowych.

3. Zniesienia formy ochrony przyrody, o której mowa w ust. 1, dokonuje rada gminy w drodze uchwały.

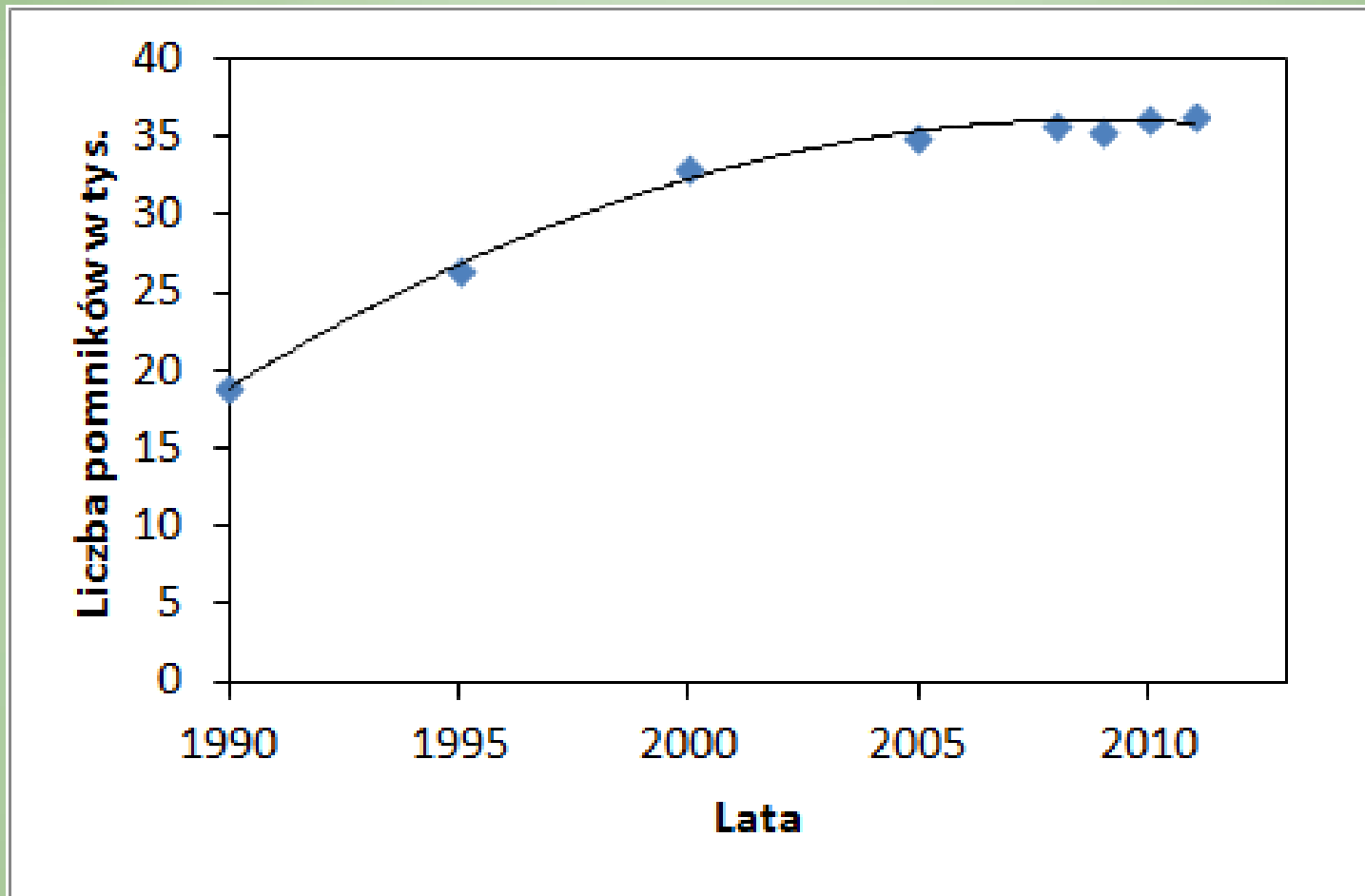
3a. Projekty uchwał, o których mowa w ust. 1 i 3, wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

3b. Uzgodnienia, o którym mowa w ust. 3a, dokonuje się w trybie art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem że brak przedstawienia stanowiska w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały, jest uważane za uzgodnienie projektu.

4. Zniesienie formy ochrony przyrody, o której mowa w ust. 1, następuje w razie utraty wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ze względu na które ustanowiono formę ochrony przyrody, lub w razie konieczności realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych lub zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego.

5. Zniesienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje również w przypadku ustanowienia parku kulturowego.

Dynamika tworzenia pomników przyrody w Polsce

rok	1990	1995	2000	2005	2008	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem	18 876	26 423	33 094	34 989	35 833	36 293	36 318	36 316	36 353	36 417	36 510

Aktywność samorządów gmin w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody od kwietnia 2009 r.

- Pomniki przyrody (aktualna liczba obiektów 2.004)
 - Liczba uchwał: **186**
 - w tym:
 - kreujące – **25**
 - zmieniające - **20**
 - zmieniające i likwidujące - **35**
 - likwidujące - **106**

Uchwały w 71 gminach (na 177 gmin w województwie łódzkim)

Aktywność samorządów gmin w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody od kwietnia 2009 r.

- Stanowiska dokumentacyjne (liczba obiektów 4)
 - Liczba uchwał: **1**
w tym:
 - kreujące – 0
 - zmieniające – 1 (Groty Nagórzyckie)
 - likwidujące - 0

Aktywność samorządów gmin w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody od kwietnia 2009 r.

- Użytki ekologiczne (liczba obiektów - 888)
 - Liczba uchwał: **2**
w tym:
 - kreujące - 2
 - zmieniające - 0
 - likwidujące - 0

Aktywność samorządów gmin w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody od kwietnia 2009 r.

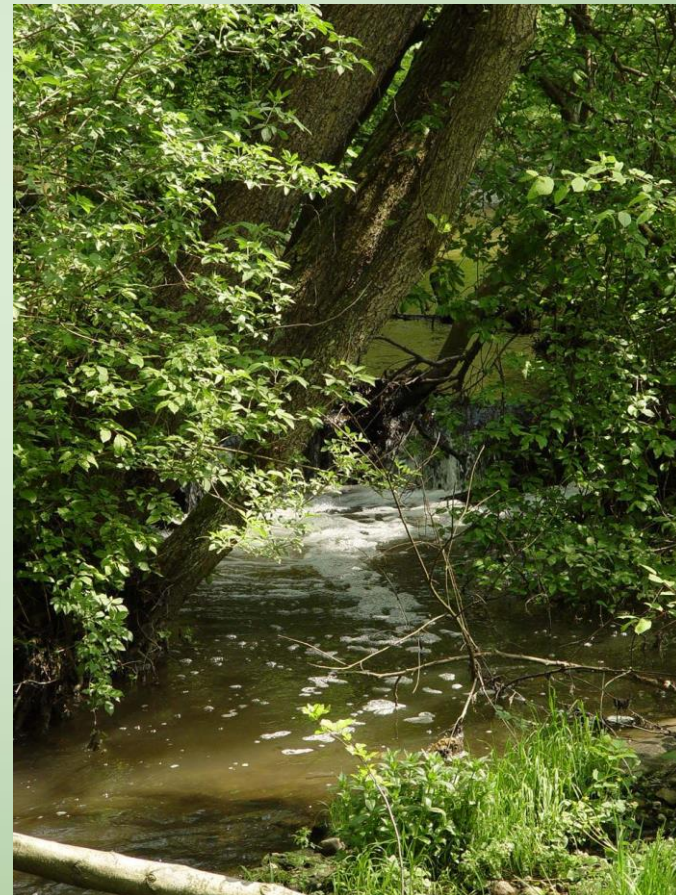
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

(liczba obiektów - 37)

- Liczba uchwał: **8**

w tym:

- kreujące - 6
- zmieniające - 1
- likwidujące - 1

Przyczyny ?

Czy można coś zmienić?

Dziękuję za uwagę